

Instanța de fond: Judecătoria Centru, mun. Chișinău (judecător L. Barbos)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători: A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai)

DECIZIE

28 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Bărbuță Efrosinia, prin intermediul avocatului Onici Svetlana,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Bărbuță Efrosinia împotriva lui Mardari Vasile cu privire la declararea nulității absolute a actelor juridice,

împotriva încheierii din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 13 mai 2016 Bărbuță Efrosinia, prin intermediul avocatului stagiar Onici Svetlana, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Mardari Vasile cu privire la declararea nulității absolute a actelor juridice.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data 28 mai 2015 Mardari Vasile s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Bărbuță Ion și Juratu Lidia cu privire la încasarea datoriei. Judecătoria Botanica mun. Chișinău, prin hotărârea din 19 septembrie 2013, a admis parțial acțiunea depusă de Mardari Vasile și a încasat de la Bărbuță Ion în beneficiul lui Mardari Vasile datoria în sumă de 1700 de dolari SUA și 1400 de shekeli israelieni, dobânda de întârziere în mărime de 1869,92 de dolari SUA și 1539,93 de shekeli israelieni; a încasat de la Juratu Lidia în beneficiul lui Mardari Vasile datoria în sumă de 4500 de dolari SUA și 2200 de shekeli israelieni, dobânda de întârziere în mărime de 4949,74 de dolari SUA și 2419,87 de shekeli israelieni; a încasat de la Bărbuță Ion în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1685,07 lei, iar de la Juratu Lidia în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 4112,71 de lei.

A menționat reclamanta că, întru confirmarea existenței datoriei au servit recipisele prezentate în original și anexate la materialele dosarului, cu care la 05 aprilie 2016 a luat cunoștință. La 10 aprilie 2006 în baza certificatului de moștenitor legal, reclamanta a acceptat succesiunea în urma decesului soțului, Bărbuță Ion, iar la data de 04 iulie 2014 Mardari Vasile a depus cerere de

înlocuirea a defunctului cu soția lui - Bărbuță Efrosinia. Prin încheierea din 23 decembrie 2014 a Judecătoria Botanica mun. Chișinău a fost admisă cererea privind înlocuirea succesorului în drepturi și s-a înlocuit debitorul Bărbuță Ion cu succesorul său în drepturi Bărbuță Efrosinia.

A susținut recurenta că, înscrisurile prezentate de către pârât cu titlu de recipise nu întrunesc condițiile de valabilitate ale unui act juridic, deoarece în aceste acte nu se conțin date referitoare la părțile contractului de împrumut or, din conținutul acestora nu este clar cine este împrumutătorul sau împrumutatul, precum nu sunt indicate alte date referitoare la identitatea părților contractante.

A mai relatat reclamanta că, în textul înscrisurilor este indicat cu litere în grafie chirilică următorul text: „ eu, Ion Bărbuță eu cu împrumut de la Vasile Mardari 1700 \$, 1400 shekeli cu dobânda de 5 % luna întoarcere pe trei (3) luni 17-11-. La fel, în text este indicat un număr format din 11 cifre „05536241126”, mai fiind indicat și „dat 1000” ”. Acest text reprezintă o incoerență de idei, de exprimare, deoarece nu este clar care sunt părțile actului, nici scopul acestui act, precum și nu sunt prezentate alte date necesare pentru valabilitatea unui act juridic.

A precizat reclamanta că, în înscrisurile respective nu este indicat defunctul Bărbuță Ion și nu se conține date referitoare la scopul împrumutului acordat.

Prin hotărârea din 05 octombrie 2016 a Judecătoria Centru mun. Chișinău a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Bărbuță Efrosinia împotriva lui Mardari Vasile cu privire la declararea nulității absolute a actelor juridice.

Prin încheierea din 29 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs apelului depus de Bărbuță Efrosinia, acordându-i apelantei termen de 7 zile de la data recepționării copiei încheierii pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 11351 de lei.

Prin decizia din 01 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul declarat de Bărbuță Efrosinia, prin intermediul avocatului Onici Svetlana, și a fost menținută încheierea din 29 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea cu privire la prelungirea termenului de procedură Efrosiniei Bărbuță și a fost restituită cererea de apel depusă de Bărbuță Efrosinia.

La data de 14 decembrie 2017 Bărbuță Efrosinia, prin intermediul avocatului Onici Svetlana, a declarat recurs împotriva încheierii din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea integrală a încheierii instanței de apel cu emiterea unei decizii de scutire a recurenteii de la plata taxei de stat în mărime de 11351 de lei sau cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel la faza punerii pe rol a cererii de apel.

În motivarea recursului s-a indicat că, încheierea contestată este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată.

A menționat că, Bărbuță Efrosinia este în imposibilitate de a se conforma încheierii de a nu da curs, deoarece nu dispune de venituri suficiente pentru a achita taxa de stat stabilită de către instanța de apel la depunerea apelului, ori, situația financiară dificilă a recurenteii este rezultatul împrumuturilor mijloacelor financiare necesare pentru achitarea în contul executorului judecătoresc a sumei impuse spre achitare prin hotărârea instanței de judecată privind încasarea datoriei soțului defunct. Totodată, a precizat recurenta că unica sursă de existență este

pensia de vârstă, care constituie suma de 978 de lei, drept dovadă servind legitimația de pensionar eliberată de CTAS Botanica mun. Chișinău.

Suplimentar a declarat recurenta că este tutore al nepotului său minor conform dispoziției nr. 3-01 din 04.06.2014 emisă de Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului.

În conformitate cu prevederile art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea contestată a fost emisă la data de 07 decembrie 2017. Recursul declarat la data de 14 decembrie 2017 este în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Bărbuță Efrosinia, prin intermediul avocatului Onici Svetlana, întemeiat și pasibil de a fi admis cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

În conformitate cu prevederile art. 364 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu prevederile art. 368 Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale. Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată cu recurs.

Din materialele cauzei rezultă că, nefiind de acord cu soluția adoptată de către prima instanță, Bărbuță Efrosinia, prin intermediul avocatului Onici Svetlana, a contestat-o cu apel la 07 octombrie 2016 solicitând casarea hotărârii din 05 octombrie 2016 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 29 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs apelului depus de Bărbuță Efrosinia, acordându-i apelantei termen de 7 zile de la data recepționării copiei încheierii pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 11351 de lei.

Prin decizia din 01 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul declarat de Bărbuță Efrosinia, prin intermediul avocatului Onici Svetlana, și a fost menținută încheierea din 29 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

La 15 noiembrie 2017 Bărbuță Efrosinia, prin intermediul avocatului Onici Svetlana, a depus în instanța de apel cerere solicitând prelungirea termenului de achitare a taxei de stat până la examinarea cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat; scutirea apelantei de la plata taxei de stat în sumă de 11351 lei.

Prin încheierea din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea cu privire la prelungirea termenului de procedură Efrosiniei Bărbuță și a fost restituită cererea de apel depusă de Bărbuță Efrosinia.

Colegiul analizând legalitatea actului de dispoziție contestat de către recurenta Bărbuță Efrosinia, prin intermediul avocatului Onici Svetlana, consideră că instanța de apel la adoptarea încheierii din 07 decembrie 2017 a încălcat dreptul recurentei de acces liber la justiție, drept garantat de art. 6 § 1 CEDO.

Astfel, pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 CEDO, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, în cadrul soluționării cererilor privind acordarea facilităților la plata taxei de stat, se examinează cu minuțiozitate fiecare caz concret pentru a nu admite îngrădirea dreptului persoanei la „un tribunal”. La soluționarea acestor cereri instanțele se bazează atât pe normele dreptului național, cât și pe prevederile CEDO și jurisprudenței CtEDO.

La caz, Colegiul precizează că apelanta a solicitat prelungirea termenului de achitare a taxei de stat până la examinarea cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și inclusiv, scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, invocând situația materială precară și anexând în acest sens probe ce atestă existența acestora.

Instanța de apel examinând cererea respectivă a concluzionat că apelanta urma să prezinte cererea de scutire de la plata taxei de stat în interiorul termenului de 7 zile din momentul în care încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017 a devenit irevocabilă, obligație ce nu a fost executată de către Bărbuță Efrosinia.

Colegiul consideră că ipoteza instanței de apel este irelevantă, deoarece a eludat de a se expune sub aspectul temeiniciei / netemeiniciei solicitării Efrosiniei Bărbuță de scutire de la plata taxei de stat prin prisma normelor de drept pertinente speței.

În această ordine de idei, circumstanțele relatate generează casarea încheierii contestate, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, nu ar constitui pentru Brăguță Efrosinia decât o îngrădire a posibilității de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea contestată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a casa încheierea instanței de apel din 07 decembrie 2017, cu restituirea

cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Bărbuță Efrosinia, prin intermediul avocatului Onici Svetlana.

Se casează încheierea din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Bărbuță Efrosinia împotriva lui Mardari Vasile cu privire la declararea nulității absolute a actelor juridice, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu